

4. FEJEZET: LÉPJÜNK A TETTEK MEZEJÉRE

CÉLOK

- ✓ A tanulókat a kurzus befejeztével ne a tehetetlenség érzése töltse el, hanem lássanak maguk előtt alternatívákat arra vonatkozóan, hogy hogyan tudják maradéktalanul kiteljesíteni magukat, ha erre törekszenek.
- ✓ Biztosítsunk a tanulók számára lehetőséget érdemi, inspiráló beszélgetésekre úgy, hogy összehozzuk őket olyan emberekkel, akik a környezeti károk minimalizálásával és/vagy a társadalom befogadóbbá tételével foglalkoznak.
- ✓ A megfelelő tájékoztatással mutassuk meg a tanulóknak, milyen módon tudnak a továbbiakban is foglalkozni ezekkel a témákkal.
- ✓ Mutassunk be a tanulóknak minél több olyan lehetőséget, amelyek felismerésével maguk is hozzá tudnak járulni a környezeti változások minimalizálásához és/vagy a társadalom befogadóbbá tételéhez.

7. munkalap: Nézőpontok a szükséges változásokkal kapcsolatban: „Világkávészó”

CÉLOK

- ✓ Biztosítsunk a tanulók számára lehetőséget érdemi, inspiráló beszélgetésekre úgy, hogy összehozzuk őket olyan emberekkel, akik a környezeti változásokkal és migráció problémakörével foglalkoznak.
- ✓ Mutassunk be a tanulóknak minél több olyan lehetőséget, amelyek felismerésével maguk is hozzá tudnak járulni a környezeti változások minimalizálásához és/vagy a társadalom befogadóbbá tételéhez.

BEMELEGÍTŐ FELADAT

BEMELEGÍTŐ
FELADAT

JAVASOLT
IDŐTARTAM

5 perc

ESZKÖZSZÜKSÉGLET

✓ Nincsen
szükség
eszközökre

LÉPÉSEK

1

A tanár/facilitátor bemutatja a „Világkávészó” című foglalkozás résztvevőit, ismerteti szakterületüket és hátterüket, majd elmagyarázza a „Világkávészó” módszer működését a tanulóknak (lásd lentebb).

FŐFELADAT: VILÁGKÁVÉZÓ

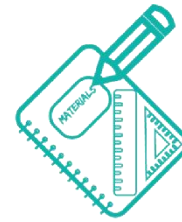

FŐFELADAT

JAVASOLT IDŐTARTAM

45 perc (3
asztal); 60 perc
(4 asztal)

ESZKÖZSZÜKSÉGLET

- ✓ 3 vagy 4 asztal
- ✓ Székek
- ✓ Nagy flipchart-
papír vagy
kartonpapír
lapok
- ✓ Tollak és színes
filctollak

A „Világkávészó” módszer lehetővé teszi a nagy létszámú csoportban folytatott párbeszédet. A „Világkávészó” a következő momentumokból áll:

LÉPÉSEK

Előkészítés

Hozzunk létre barátságos környezetet. Minden kis beszélgetőcsoportnak legyen saját asztala (lásd „Kiscsoportos körök” címmel a 3. lépést), és legyen elég szék (csoportonként körülbelül 6 darab), hogy a csoport le tudjon ülni. Biztosítsunk papírt, színes tollakat, valamint a jegyzeteléshez szükséges írószereket.

2

Üdvözlés és bevezetés

A tanár vagy facilitátor melegen üdvözlí a „Világkávézó” című foglalkozás résztvevőit, felvázolja a feladat szélesebb összefüggéseit, megosztja a résztvevőkkel a „kávéházi etikettet” (gondolatainkkal, tapasztalatainkkal járuljunk hozzá a beszélgetéshez; hallgassuk egymás figyelmesen és a másik megértésének céljával; kapcsoljuk össze egymással a felmerülő gondolatokat; közösen figyeljünk a körvonalazódó mintázatokra, meglátásokra és mélyebb kérdésekre; írjunk, vázlatoljunk, rajzoljunk...), illetve gondoskodik arról, hogy a résztvevők jól érzik magukat a feladat során és a szerepükben.

3

Kiscsoportos körök

A folyamat azzal az egy-egy asztal köré ültetett kis csoportokon belüli beszélgetések első fordulójával kezdődik. Ebben az esetben négy asztal kialakítását javasoljuk azzal, hogy minden asztalnál kinevezünk egy személyt, aki az adott beszélgetőasztal témájának a házigazdája lesz.

Minden forduló előtt elhangzik egy bevezető **kérdés**, amelyet kifejezetten a „Világkávézó” feladat kívánatos céljainak és konkrét kontextusának megfelelően fogalmazunk meg. Ebben az esetben az alábbi kérdések felvetését javasoljuk azzal, hogy az asztalok körül olyan személyek is ott üljenek, akiket közvetlenül érint a vitára bocsátott kérdéskör:

- A **természettudományos** oktatás fontossága: hogyan segíthet a **tudomány** abban, hogy alkalmazkodjunk a klíma- és környezetváltozáshoz? Milyenek legyenek azok az oktatási programok, amelyek segíteni képesek a tanulóknak abban, hogy megértést a klíma- és környezeti vészhelyzet, illetve a migráció problémaköreit, és ezekkel szembesülve cselekedni is tudjanak? A házigazda legyen tudós vagy rendelkezzen tudományos háttérrel és tapasztalatokkal (legyenek ismeretei az éghajlatváltozásról és a környezetváltozásról).
- Mit jelent az, ha valaki **környezeti aktivista** (olyan személy, aki a politikai vagy társadalmi változásért harcol)? Milyen

akciókban vehetnek részt a tanulók az éghajlatváltozás és a környezeti változás enyhítésének céljával? A házigazda legyen környezeti aktivista.

- Mi jellemzi a befogadó társadalmakat? Melyek azok a gyakorlatok, amelyek eredményeként az emberek úgy érzik, hogy örömmel látják őket, cserében maguk is szívesen és tevékenyen bekapcsolódnak a „befogadó” társadalom életébe? A házigazda legyen menekült vagy migráns.
- Mit jelent az, ha valaki **migránsjogi aktivista**? Milyen akciókban vehetnek részt a tanulók a menekültek és a migráció útjára lépett emberek jogainak védelmében? A házigazda legyen maga is be a migránsjogi aktivista

A tanárok úgy alakítsák ki az egyes csoportokat, hogy a tanulók maguk is a lehető legnagyobb sokszínűséget képviseljék jellemzőik és képességeik szempontjából; a nézőpontok sokfélesége így látásmódjukat is gazdagítani fogja. Minden fordulóra, illetve asztalbeszélgetésre 15 perc áll rendelkezésre. Az első 3 percben a házigazda szólal meg, aki elmondja, ő maga személyesen milyen válaszokat adna a kérdésekre, majd csoportos beszélgetéssel folytatják.

Az asztalokon biztosított kartonpapír segítségével a csoport rajzban, szövegesen vagy egyéb módon jelenítse meg a beszélgetés főbb következtetéseit. (A kartonokat hagyják ott az asztalon.)

A 15 perc elteltével a csoport minden tagja üljön át egy másik asztalhoz. Minden csoport tekintse át azokat a válaszokat, amelyeket az előző csoport a kapott kérdésekre adott és fölírt a kartonpapírra. Írjanak a válaszok mellé megjegyzéseket, kiegészítéseket, stb. Az egyes asztalok házigazdái segíthetik a résztvevőket az előző csoportokban lefolyt beszélgetések felidézésével és a kartonpapírra írottak értelmezésével. (A [„The World Café”](#) alapján)

Ideális esetben minden profil (menekült, tudós, környezeti aktivista, a lakóhelyük elhagyására kényszerülőket támogató aktivista) képviselteti magát a csoportban legalább egy fővel. Ha van olyan külső profil, amelyet nem tudunk lefedni, tanárok is betölthetik az adott szerepet,

illetve minden asztalnál be lehet mutatni bizonyos „nagyköveti akciókat” (lásd alább). A projekt második évében az előző év tanulónagykövetői is részt vehetnek ebben.

ZÁRÓFELADAT

ZÁRÓFELADAT

JAVASOLT IDŐTARTAM

10 perc

ESZKÖZSZÜKSÉGLET

- ✓ Flipchart-papír
vagy
kartonpapír
lapok az előző
feladatból

LÉPÉSEK

A csoportok visszatérnek ahhoz az asztalhoz, amelynél korábban dolgoztak. Áttekintik a többi csoport által hagyott megjegyzéseket, majd az adott beszélgetőasztal házigazdájának segítségével összegzik a csoportok főbb következtetéseit, majd azokat összefoglaló poszter formájában kifüggesztik az osztályterem falára.

8. munkalap: A példaként bemutatandó aktivisták kiválasztása; hogyan kötelezhetjük el magunkat a változtatás mellett

CÉLOK

- ✓ Mutassunk meg a tanulóknak minél több lehetőséget arra, hogyan kötelezhetik el magukat közösen amellet, hogy tevékenyen hozzájárulnak a környezeti változás csökkentéséhez és/vagy társadalmi befogadóbbá tételéhez.
- ✓ Azok a tanulók, akik továbbra is szeretnének ezekkel a témákkal foglalkozni, kapjanak meg minden ehhez szükséges információt és inspirációt, ideértve minél több konkrét javaslatot is.
- ✓ A feladat célja: átgondolni és nagy vonalakban megállapodásra jutni a két kidolgozandó projekt főbb irányvonalait illetően.

BEMELEGÍTŐ FELADAT

BEMELEGÍTŐ
FELADAT

JAVASOLT
IDŐTARTAM

5 perc

ESZKÖZSZÜKSÉGLET

- ✓ Műszaki berendezés az Interneten található videóknak a csoportok előtti lejátszásához

LÉPÉSEK

Mutassunk meg a tanulóknak négy videót, amelyek inspirációt nyújthatnak nekik az aktivizmussal kapcsolatban. Négy nő, négy világrész, négy aktivista:

- [Wangari Maathai](#)
- [Berta Cáceres](#)
- [Sara Mora](#)
- [Greta Thunberg](#)

FŐFELADAT: A 4X4X4 MÓDSZER

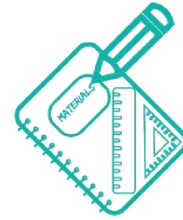

FŐFELADAT

JAVASOLT IDŐTARTAM

25 perc

ESZKÖZSZÜKSÉGLET

- ✓ Internethozzáférést biztosító eszközök (legalább hat darab)
- ✓ Papír és toll minden tanulónak

LÉPÉSEK

1

A tanár bemutat néhány, az „Environmental CHANGE and migration” című projekttel kapcsolatos ötletet (5 perc):

- Ezeket a példaként felvetett ötleteket a IV. melléklet részletezi.

2

4x4x4 módszer (25 perc)

- Minden résztvevő kap négy percet, hogy önállóan fölírjon négy ötletet egy darab papírra (ezek közül legalább kettő kapcsolódjon az éghajlathoz és a környezeti változáshoz, és legalább kettő a migrációhoz). A javaslatoknak a következő jellemzőkkel kell rendelkezniük: legyenek konkrétak, megvalósíthatóak, és legyenek kivitelezhetőek az iskolán

belül, iskolai időben (például valamelyik szünetben, egy hetet adva az előkészületekre és egy másikat a „végrehajtásra”).

- A csoportot ekkor párokba rendezzük. Minden páros megbeszéli a legalább nyolc ötletet, amelyet ketten összegyűjtöttek, és ezek közül négyet leírnak (kettőnek a környezeti változás problémáival, kettőnek pedig a migrációval kell kapcsolatosnak lennie). Ehhez az ötletek szelektálására (esetleg bizonyos esetekben csoportosítására) van szükség.
- A következő lépés ugyanennek a kiválasztási folyamatnak a megismétlése, de most négy fős csoportokban.
- A folyamatot megismételjük nyolc fős csoportokban. A folyamatot addig ismételjük, amíg végül az egész csoport össze nem ül és meg nem vitatja, milyen munkát végeztek. A csoport kiválaszt négy akciót (legalább kettő legyen kapcsolatos az éghajlat és a környezeti változás problémakörével, és legalább kettő a migráció problémáival; de még jobb, ha a tanulók olyan akciókat dolgoznak ki, amelyek mindkét vonatkozást lefedik).

Időtartam: Körülbelül négy–nyolc perc attól függően, hogy a facilitátor hogy ítéli meg a csoportok működőképességét.

ZÁRÓFELADAT

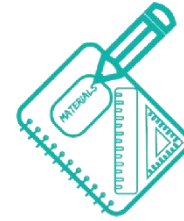

ZÁRÓFELADAT

JAVASOLT IDŐTARTAM

15 perc

ESZKÖZSZÜKSÉGLET

✓ Az „Akcióterv”
című
nyomtatvány

LÉPÉSEK

Négy csoportot formálunk, egyet-egyét mindegyik javaslatához. Mindegyik csoport elkezd egy akcióterv kidolgozását, amelyben leírják az akció végrehajtásának hogyanját. Ehhez a [CHANGE projekt „Akcióterv” című nyomtatványát](#) használják. Az akciótervet végül plakát formájában is elkészítik, amelyet aztán kifüggesztenek az osztályterem falára.

Az akció megtervezése az akcióterv-dokumentum felhasználásával valószínűleg több időt fog igénybe venni, mint amennyit a zárófeladatra szánunk. A lényeg az, hogy felkeltsük a tanulók érdeklődését az iránt, hogy belevágjanak egy projekt megvalósításába. Az az ideális, ha az akció kidolgozására külön időt tudunk biztosítani a tanulóknak

Azok a tanulók, akiket tanáraink támogatnak, és akik szívesen megvalósítanak projekteket, tanácsot és információt kérhetnek az „Environmental CHANGE and migration” című projekttel foglalkozó csapattól

